

I. ÚVOD

Štatistické zisťovania o dosiahnutých výsledkoch činnosti verejných knižníc Prešovského samosprávneho kraja za rok 2008 sú spracované na základe formulárov *Ročný výkaz o knižnici za rok 2008 KULT(MKSR) 10-01*, elektronického spracovania MK SR a *Rozborov o činnosti za jednotlivé regionálne knižnice*. Knižnica P.O. Hviezdoslava v Prešove v rámci funkcie regionálnej knižnice s krajskou pôsobnosťou spracovala výsledky samostatne, v tabuľkovej forme, s krátkym komentárom podľa jednotlivých okresov a typov knižníc. Súčasťou prehľadu sú aj porovnania a prepočty, ktoré poukazujú na stav knižníc a úroveň poskytovaných knižnično-informačných služieb v kraji.

II. PLNENIE HLAVNÝCH ÚLOH

1. RIADENIE KNIŽNÍC

V roku 2008 vykazovalo činnosť spolu **553** verejných knižníc s 27 pobočkami

Z toho :

- 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou + **4 pobočky**
- 6 regionálnych knižníc + **13 pobočiek**
- 16 mestských knižníc + **8 pobočiek**
- 33 obecných knižníc s prof. Zamestnancami + **1 pobočka**
- 497 obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami + **1 pobočka**

Prehľad o počte knižníc v jednotlivých okresoch:

Regionálne knižnice	Okres	Počet RKK	Počet RK	Počet MsK	Počet knižníc s profes. zamest.	Počet knižníc s neprof. zamest.	Počet knižníc spolu	Rozdiel 07/08	Stagn. knižnice	Rozdiel 07/08
Bardejov	Bardejov	0	1	0	8	69	78	- 3	14	- 4
Humenné	Humenné	0	1	0	2	51	54		12	+ 1
	Snina	0	0	1	1	25	27	- 1	8	- 2
	Medzilaborce	0	0	1	0	19	20		8	+ 1
Poprad	Poprad	0	1	2	3	23	29		2	- 2
	Kežmarok	0	0	3	4	27	34		3	+ 1
	Levoča	0	0	2	1	13	16		2	+ 1
Prešov	Prešov	1	0	1	8	78	88		16	+ 3
	Sabinov	0	0	2	4	35	41		7	0
St.Ľubovňa	St.Ľubovňa	0	1	1	0	38	40		0	0
Svidník	Svidník	0	1	1	0	45	47		39	- 1
	Stropkov	0	0	1	0	27	28		24	0
Vranov n/T	Vranov n/T	0	1	1	2	47	51		16	+ 4
Spolu		1	6	16	33	497	553	- 4	151	+ 2

V roku 2008 boli zrušené 4 knižnice. V okrese Bardejov – 3 knižnice (Andrejová, Krivé, Ondavka) a v okrese Snina 1 knižnica (Ruský Potok).

V porovnaní s minulým rokom ubudlo profesionálnych knižníc. Dôvodom bolo usmernenie SNK, kedy profesionálnou knižnicou môže byť jedine knižnica, ktorej knihovník pracuje minimálne na polovičný úväzok a so svojim zamestnávateľom má podpísanú pracovnú zmluvu. Takto sa „odprofesionalizovalo“ spolu 10 knižníc. V okrese Humenné 2 knižnice (*Kamenica nad Cirochou, Papín*), v okrese Snina 4 knižnice (*Pčoliné, Dlhé nad Cirochou, Ulič, Stakčín*) a v Okrese Vranov nad Topľou 4 knižnice (*Dlhé Klčovo, Sačurov, Sečovská Polianka a Vyšný Žipov*).

Pribudli dve stagnujúce knižnice a ich počet sa v minulom roku zvýšil na 151. 4 stagnujúce knižnice ubudli v okresoch Bardejov (Bogliarka), + 3 zrušené, Snina, kde bola tiež jedna knižnica zrušená, v okrese Poprad obnovili činnosť 2 knižnice (*Gánovce, Ždiar*) a v okrese Svidník 1 knižnica (*Rakovčík*).

2. ŤAŽISKOVÉ ÚLOHY

V roku 2008 sa knižnice vo svojej riadiacej činnosti sústredili hlavne :

- na prechod a implementáciu systému Virtua vo do podľa harmonogramu SNK v Martine v Podtatranskej knižnici v Poprade a Podduklianskej knižnici vo Svidníku - čistenie a príprava databáz dokumentov a čitateľov, stanovenie podmienok katalogizácie a výpožičiek
- štatistické a majetkové evidencie a výstupy zo systému Virtua,
- príprava na prechod na euro v systéme Virtua
- zavádzanie systému KIS MasK do obecných knižníc, školenia pre obecných knihovníkov, tvorba príručiek a poradenstvo
- propagáciu čítania literatúry a knižničných služieb
- školenie a vzdelávanie pracovníkov
- prípravu projektov z grantového programu MK SR
- obnovenie a skvalitňovanie činnosti obecných knižníc
- koordináciu a kooperáciu v oblasti regionálnej článkovej bibliografie
- aktivity a prácu s detským čitateľom
- systematickú prácu so znevýhodnenými používateľmi

III. HLAVNÉ UKAZOVATELE KNIŽNIČNÝCH ČINNOSTÍ

1. KNIŽNIČNÉ FONDY

V roku 2008 obsahovali knižničné fondy knižníc celkom **2 516 469** knižničných jednotiek. Oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o **17 031** kn.j, V obecných knižniciach s neprofesionálnym zamestnancom narástol počet knižničných jednotiek o 71 500 a zároveň v knižniciach s profesionálnym zamestnancom poklesol o – 71 582. Príčinou je odprofesionalizovanie 10 knižníc v okresoch Humenné, Snina a Vranov nad Topľou. V regionálnych knižniciach poklesol kn. fond zhruba o 2,19 % a to najmä z dôvodu vyradovania zastaraných kníh a multiplikátov.

Stav fondov

	Knižničné jednotky	Rozdiel 2007/08	Index rastu
Regionálne knižnice	802 433	- 17 989	97,81
Mestské knižnice	400 383	+ 1 040	100,26
Ock s profesionálnymi z.	264 392	-71 582	78,69
Ock s neprofesionálnymi z.	1 049 261	+ 71 500	107,31
Knižnice spolu	2 516 469	- 17 031	99,33

Priemery dosiahnuté v jednotlivých typoch knižníc PK:

	Zväzky na obyvateľa		Zväzky na používateľa	
	2007	2008	2007	2008
Regionálne knižnice	3,08	2,77	15,56	15,73
Mestské knižnice	3,07	3,097	25,02	27,13
Ock s profesionálnymi z.	4,53	4,85	41,66	49,27
Ock s neprofesionálnymi z.	3,01	3,40	46,86	45,74
Knižnice spolu	3,19	3,24	25,96	26,77

Celokrajský priemer zv. na obyvateľa poklesol z **3,19 na 3,24** a zväzky na 1 používateľa v kraji stúpili z **25,96 na 26,77**.

Čo sa týka poradia okresov, tak najviac **zv. na obyvateľa** má okres Medzilaborce – **6,89**, Stará Ľubovňa - **4,22** a Stropkov – **4,15**. Najmenej kníh na jedného obyvateľa je v okrese Levoča – **2,44**.

V zv. na používateľa majú prvenstvo okresy Medzilaborce **154,84**, Stropkov - **70** a Snina – **38,61**. Najmenej kníh na 1 používateľa majú v okrese Poprad len **18,64** zv.

Knižnice spolu

v zväzkoch na 1 obyvateľa:

1.	Medzilborce	6,89
2.	Stará Ľubovňa	4,22
3.	Stropkov	4,15

a na 1 používateľa:

1.	Medzilaborce	154,84
2.	Stropkov	70,00
3.	Snina	38,61

Poradie regionálnych knižníc

v zväzkoch na 1 obyvateľa:

1.	Stará Ľubovňa	3,91
2.	Humenné	3,18
3.	Vranov nad Topľou	3,11
4.	Svidník	2,70
5.	Prešov	2,58
6.	Bardejov	2,54
7.	Poprad	2,53

a na 1 používateľa:

1.	Svidník	22,13
2.	Prešov	20,47
3.	Humenné	17,02
4.	Stará Ľubovňa	16,51
5.	Vranov nad Topľou	13,32
6.	Bardejov	11,97
7.	Poprad	11,30

V prepočte na 1 obyvateľa v RK v kraji sa dosiaholo **2,77** zv. oproti minulému roku **3,08** zväzkov a na 1 používateľa sa zvýšilo z **15,56** na **15,73** zväzkov.

1.1 PRÍRÁSTKY

V roku 2008 prírastok knižničných jednotiek vo verejných knižniciach v kraji výrazne poklesol na **35 245 zv.**, čo je o **24 229 kn.j. (40,74%)** menej ako v roku 2007 (**59 474 zv.**).

	Prírastky kúpou			Prírastky inou formou		
	2007	2008	%	2007	2008	%
Regionálne knižnice	9 305	11 164	119,98	4 946	3 173	64,15
Mestské knižnice	4 604	5 545	120,44	1 407	908	64,53
Ock s profesionálnymi z.	4 432	3 184	71,84	15 091	164	1,09
Ock s neprofesionálnymi z.	11 336	7 291	64,32	8 353	3 816	45,68
Všetky knižnice	29 677	27 184	91,60	29 797	8 061	27,05

Celkový zvýšený prírastok kúpou bol zaznamenaný iba v regionálnych a mestských knižniciach vďaka podpore z grantového systému MK SR.

Z celkových prírastkov inou formou, sú prírastky povinným výtlačkom **16**, darom **7 242** zv., výmenou **782** a bezodplatným prevodom **21** zv.

RK v prírastkoch kúpou

	RK	Prírastky kúpou		
		2007	2008	rozdiel
1.	Prešov	1 979	2 821	+ 842
2.	Poprad	1 715	2 610	+ 895
3.	Vranov n. T.	1 848	1 950	+ 102
4.	Humenné	1 703	1 271	- 432
5.	Stará Ľubovňa	699	1 190	+ 491
6.	Bardejov	1 066	796	-270
7.	Svidník	295	526	+ 231

RK v prírastkoch inou formou

	RK	Prírastky inou formou		
		2007	2008	rozdiel
1.	Prešov	1 883	1 209	- 674
2.	Poprad	1 454	813	- 641
3.	Svidník	276	422	+ 146
4.	Bardejov	504	259	- 245
5.	Vranov n. Topľou	522	202	- 320
6.	Humenné	318	171	- 147
7.	Stará Ľubovňa	67	97	+ 30

Najväčší celkový prírastok zaznamenala knižnica P.O.Hviezdoslava (**2 821 zv.**) Prešov a Podtatranská knižnica v Poprade (**2 610 zv.**) Najnižší - Podduklianska knižnica Svidník (**526 zv.**).

1.2 OBRAT FONDŮV PODĽA TYPOV KNIŽNÍC

Obrat fondov je údaj, vďaka ktorému môžeme zistiť, priemerne koľkokrát bol jeden dokument KF počas roka požičaný. Tento údaj je dosť dôležitý lebo svedčí o cirkulácii a kvalite doplňovania fondov. V knižniciach PSK obrat 1,08 výpožičiek na 1 dokument.

	2004	2005	2006	2007	2008
Regionálne knižnice	2,96	2,81	2,55	2,55	2,18
Mestské knižnice	1,34	1,28	1,25	1,25	1,26
Ock s profesionálnymi z.	0,60	0,63	0,62	0,62	0,51
Ock s neprofesionálnymi z.	0,31	0,30	0,32	0,32	0,29

Poradie regionálnych knižníc v rámci obratu fondov:

	2006	2007	2008
1. Bardejov	3,86	3,91	3,90
2. Poprad	2,80	2,85	2,82
3. Stará Ľubovňa	2,61	2,67	2,67
4. Prešov	2,74	1,87	2,00
5. Vranov n/ Topľou	2,03	1,84	1,63
6. Humenné	1,72	1,62	1,50
7. Svidník	1,97	1,62	1,05

1.3 PERIODIKÁ

Zlom v počte dochádzajúcich exemplárov a titulov periodík nastal už roku 2006.

Kým v predchádzajúcom období počet odoberaných periodík v knižniciach prudko klesal, posledné dva roky sme zaznamenali stúpajúci trend.

V roku 2008 opäť počet stúpol počet titulov z **922** na **964** (+42), hoci počet exemplárov odoberaných periodík z **1076** na **1063** (- 13).

	Počet titulov	Rozdiel 2007/08	Počet exemplárov	Rozdiel 2007/08
Regionálne knižnice	574	-8	662	- 38
Mestské knižnice	215	+ 28	225	+ 23
Ock s profesionálnymi z.	101	+ 29	101	+ 29
Ock s neprofesionálnymi z.	74	- 7	75	- 27

Z regionálnych knižníc najväčší počet titulov odoberá Knižnica P.O.Hviezdoslava v Prešove - **139**. Počet zahraničných titulov oproti roku 2008 nepatrne stúpol, zo **70** na **71** titulov. (+ 19)

2. POUŽÍVATELIA

Počet registrovaných používateľov vo verejných knižniciach PSK v roku 2008 **bol 93 961** čo je o 3 642 menej ako v minulom roku.

Počet používateľov podľa typu knižníc:

	Počet používateľov			Index rastu
	2006	2007	2008	2007/08
Regionálne knižnice	54 266	52 714	51 028	96,80
Mestské knižnice	16 069	15 960	14 759	92,47
Ock s profesionálnymi z.	7 321	8 065	6 824	84,61
Ock s neprofesionálnymi z.	22 523	20 864	21 350	102,33
Všetky knižnice	100 579	97 603	93 961	96,27

V roku 2008 sme zaznamenali pokles používateľov takmer vo všetkých typoch knižníc, okrem obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom, v ktorých počet používateľov stúpol o 486. Jednou z príčin a pravdepodobne aj jedinou, je odprofesionalizovanie 10, vyššie spomínaných, obecných knižníc. V rámci okresov stúpol počet používateľov iba v Poprade (**16 748**) +2358 a vo Svidníku (**5 301**) +651. Najväčší pokles sme zaznamenali v okresoch Stropkov a Medzilaborce.

Počet používateľov v RK

		2006	2007	2008	Index 2007/08
1.	Poprad	9 911	10 003	12 288	122,84
2.	Prešov	15 477	15 493	11 546	74,52
3.	Bardejov	6 937	7 076	7 076	100,00
4.	Humenné	7 941	7 407	6 527	88,12
5.	Vranov n/ Topľou	5 518	5 356	5 412	101,05
6.	Svidník	4 421	3 731	4 309	115,49
7.	Stará Ľubovňa	4 061	3 648	3 870	106,09

Počet používateľov vzrástol takmer v každej regionálnej knižnici okrem Prešova a Humenného. V Prešove sme zaznamenali najväčší pokles používateľov a po prvýkrát ho predstihla knižnica v Poprade. Domnievame sa, že hlavnou z príčin takéhoto poklesu je presťahovanie knižnice do nových priestorov, na čo si používatelia zvykajú ešte aj po roku. Presnejšie údaje získame až v porovnaní s rokom 2009, kedy opäť očakávame nárast používateľov v Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove.

Percento registrovaných používateľov z počtu obyvateľov:

	2004	2005	2006	2007	2008
Regionálne knižnice	20,89	20,42	20,32	19,77	17,63
Mestské knižnice	12,86	12,57	12,37	12,29	11,39
Ock s profesionálnymi z.	9,23	8,74	9,42	10,86	9,84
Ock s neprofesionálnymi z.	8,17	7,43	9,16	6,43	7,44
Spolu	13,53	12,92	13,87	12,28	12,12

Pod celoslovenským priemerom **10,46%** používateľov z počtu obyvateľov (údaj za rok 2006) je z 13 okresov 6: *Levoča, Medzilaborce, Sabinov, Snina, Stropkov a Svidník*. Najvyššie % používateľov z počtu obyvateľov dosahujú okresy *Bardejov a Poprad*.

Z regionálnych knižníc má najvyššie % používateľov z počtu obyvateľov *Ľubovnianska knižnica v Starej Ľubovni*

Dosiahnuté percento používateľov z počtu obyvateľov v RK:

	RK	2004	2005	2006	2007	2008
1.	Stará Ľubovňa	25,88	23,76	24,72	22,22	23,69
2.	Vranov n/Topľou	24,01	23,89	23,87	23,23	23,39
3.	Poprad	17,69	17,88	17,97	18,19	22,42
4.	Bardejov	24,43	22,19	20,78	21,19	21,18
5.	Humenné	21,47	21,32	22,69	21,19	18,70
6.	Prešov	16,82	17,22	16,89	16,91	12,62
7.	Svidník	42,08	37,38	35,85	30,52	12,21

2.1 DETSKÍ POUŽÍVATELIA DO 15 ROKOV

Percento detských čitateľov z celkového počtu používateľov v posledných rokoch neustále klesá, napriek tomu v roku 2008 táto hodnota v Prešovskom kraji mierne stúpla z **43,83** na **44,08**

Najvyššie percento používateľov do 5 rokov je stále v knižniciach s neprofesionálnymi pracovníkmi (**64,66%**) a profesionálnymi pracovníkmi (**61,43%**), aj keď tento počet mierne poklesol. Naproti tomu sme v regionálnych knižniciach zaznamenali nárast počtu detských čitateľov a percenta z používateľov knižníc o **1,70 %**. V ostatných typoch verejných knižníc PK sme zaznamenali pokles detských čitateľov.

Percento detských používateľov z celkového počtu používateľov v jednotlivých typoch knižníc:

	2004	2005	2006	2007	2008
Regionálne knižnice	36,57	34,70	34,34	33,00	34,70
Mestské knižnice	43,06	43,53	41,16	40,91	38,73
Ock s profesionálnymi z.	64,27	61,60	60,03	63,61	61,43
Ock s neprofesionálnymi z.	66,48	65,07	65,15	65,77	64,66
Spolu	46,40	44,72	44,34	43,83	44,08

Z regionálnych knižníc je najvyššie percento detí z celkového počtu používateľov zaregistrovaných v Podduklianskej knižnici vo Svidníku, kde fungujú bibliobusy priamo so zástavkami aj pri školách a vo Vihorlatskej knižnici v Humennom.

Dosiahnuté percento detí z počtu používateľov v RK:

	RK	2004	2005	2006	2007	2008
1.	Svidník	43,08	42,09	43,54	43,63	44,65
2.	Humenné	31,36	33,60	43,70	34,20	37,78
3.	Stará Ľubovňa	45,82	40,48	39,23	34,38	37,16
4.	Bardejov	33,14	33,62	32,90	35,97	35,98
5.	Prešov	35,85	31,11	26,65	26,62	35,79
6.	Vranov n/ Topľou	42,38	41,28	38,71	37,94	33,48
7.	Poprad	33,89	32,66	31,46	18,19	27,60

2.2 NÁVŠTEVNOSŤ

V roku 2008 verejné knižnice v Prešovskom kraji navštívilo **903 613** návštevníkov, ktorým boli poskytnuté knižnično-informačné služby. Je to **o 88 329** viac ako v roku 2007. Z toho bol počet návštevníkov podujatí bol **95 574**. Po troch rokoch počet návštevníkov stúpol o vyše 10%. Zaznamenali sme nárast v počte návštevníkov vo všetkých typoch knižníc.

Návštevnosť jednotlivých typov knižníc:

	2005	2006	2007	2008	Index 07/08
Regionálne knižnice	603 531	545 306	494 411	538 093	108,84
Mestské knižnice	162 308	158 076	162 136	193 350	119,25
Ock s profesionálnymi z.	57 184	60 781	61 005	68 847	112,85
Ock s neprofesionálnymi z.	102 134	113 030	97 732	103 323	105,72
Všetky knižnice	925 027	878 193	815 284	903 613	110,83

Z regionálnych knižníc stúpol počet návštevníkov v štyroch knižniciach: v Okresnej knižnici D. Gutgesela v Bardejove (**71 418**), v Podtatranskej knižnici v Poprade (**131 201**), v Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove (**158 280**) a v Hornozemplínskej knižnici vo Vranove nad Topľou (**60 391**).

3. VÝPOŽIČKY

V roku 2007 sa vo verejných knižniciach prešovského kraja vypožičalo absenčne aj prezenčne celkom **2 709 516** knižničných dokumentov. Rovnako ako u používateľov, aj vo výpožičkách sa zaznamenáva pokles od roku 2002. V roku 2008 je to **o 96 908 menej** ako v roku 2007. Medziročný pokles je po dlhšom čase nižší, ako v predchádzajúcom období, až **202 449 výpožičiek**. Vývoj realizovaných výpožičiek v Prešovskom kraji má naďalej klesajúcu tendenciu. napriek tomu stúpol počet výpožičiek v mestských knižniciach (**+1,94%**) a u obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami (**+3,4%**) V sumároch stúpili výpožičky v okresoch **Snina (+18,68%), Levoča (+9,49%), Medzilaborce (+ 6,99), Kežmarok (+0,68%), Bardejov (+0,63%) a Stará Ľubovňa (+ 0,22%)**

Výpožičky v jednotlivých typoch knižníc:

	2005	2006	2007	2008	%
--	------	------	------	------	---

Regionálne knižnice	2 259 834	2 088 442	1 834 792	1 747 877	95,26
Mestské knižnice	513 501	499 523	494 492	504 065	101,94
Ock s profesionálnymi z.	205 043	200 129	200 043	70 619	82,87
Ock s neprofesionálnymi z.	302 251	317 687	277 097	286 510	103,40
Všetky knižnice	3 280 629	3 105 781	2 806 424	2 709 516	96,55

V rámci jednotlivých typov knižníc výpožičky v roku 2008 opäť poklesli. Napriek tomuto trendu celkový počet výpožičiek stúpol v mestských knižniciach **(+1,94%)** a v obecných knižniciach s neprofesionálnymi zamestnancami **(-12,78%)** a v regionálnych knižniciach **(+3,40%)**

Z regionálnych knižníc nepatrne stúpli výpožičky v Bardejove **(+0,01%)** v Poprade **(+0,01%)**, v Prešove **(+ 0,9)** a v Starej Ľubovni **(+1,34)**.

Výpožičky v regionálnych knižniciach PK

	RK	2005	2006	2007	2008	%
1.	Prešov	766 980	686 782	467 551	471 773	+ 0,90
2.	Poprad	378 945	377 562	392 074	392 100	+ 0,01
3.	Bardejov	315 660	321 856	330 162	330 208	+ 0,01
4.	Stará Ľubovňa	163 916	165 434	168 149	170 395	+ 1,34
5.	Humenné	215 843	205 552	193 534	166 105	- 14,17
6.	Vranov n/ Topľou	200 000	143 746	129 603	117 246	- 9,53
7.	Svidník	218 490	187 510	153 719	100 050	- 34,91
SPOLU		2 259 834	2 088 442	1 834 792	1 747 877	- 4,74

Výpožičky podľa druhu literatúry:

	2005	2006	2007	2008	%
Odborná lit. pre dospelých	922 919	846 493	801 777	657 887	- 17,95
Krásna lit. pre dospelých	978 027	902 524	794 565	767 665	- 3,38
Odborná lit. pre deti	232 684	221 531	198 501	197 840	- 0,33
Krásna lit. pre deti	738 691	742 201	686 203	648 399	- 34,53
Výpožičky periodík	408 308	393 032	325 378	437 725	+ 34,53
Špeciálne dokumenty	25 178	25 624	81 344	55 927	- 31,25
Prezenčné výpožičky	619 219	634 701	522 267	560 091	+ 7,24
SPOLU - výpožičky	3 280 629	3 105 781	2 806 424	2 709 516	- 3,45

Podľa druhu literatúry sme v roku 2008 zaznamenali najväčší pokles vo výpožičkách krásnej literatúry pre deti **(- 34,53)** odbornej literatúry pre dospelých **(-17,95%)** a v špeciálnych dokumentoch **(-31,25%)**. Po dlhom čase stúpol počet výpožičiek periodík **(+ 34,53)**. Pokles výpožičiek je zaznamenaný vo väčšine sledovaných druhoch literatúry. Najvýraznejšie stúpol počet výpožičiek periodík a najviac poklesol počet výpožičiek krásnej literatúry pre deti

Na 1 obyvateľa v kraji sa dosiahol **3,49** výpožičiek, čo je ukazovateľ ešte stále pod celoslovenským priemerom **(3,75)**. Na 1 používateľa sa dosiahol **28,84** výpožičiek. Oproti celoslovenskému priemeru **(36,77)** je to vždy málo **(- 7,93)**

Počet výpožičiek v prepočte podľa typov knižníc:

	na 1 obyvateľa	na 1 používateľa
Regionálne knižnice	6,04	34,25
Mestské knižnice	3,89	34,15
Ock s profesionálnymi z.	2,47	25,07
Ock s neprofesionálnymi z.	1,00	13,42
Knižnice spolu	3,49	28,84

Počet výpožičiek na 1 obyvateľa sa v jednotlivých okresoch pohybuje v rozmedzí od najnižšieho: Snina **2,44** po **6,89** v okrese Medzilaborce. Z 13 okresov je v počte výpožičiek na 1 obyvateľa 9 pod celoslovenským priemerom.

Z okresov najnižší počet výpožičiek na 1 používateľa sa dosahuje v okrese Poprad **18,64** a najvyšší Medzilaborce **154,84** a Stropkov **70,00**.

V regionálnych knižniciach sú najaktívnejší používatelia v Bardejove (**46,67**), v Starej Ľubovni (**44,03**), a v Prešove (**40,86**) naopak najmenej aktívni boli v roku 2008 vo Vranove n/Topľou (**21,66**) a v Humennom (**25,45**). Celkovo počet výpožičiek na obyvateľa aj na používateľa poklesol.

Medziknižničná výpožičná služba

	MVS iným knižniciam			MVS z iných knižníc		
	2007	2008	07/08	2007	2008	07/08
Regionálne knižnice	615	887	272	2 683	3 396	713
Mestské knižnice	123	140	17	1 720	2 124	404
Ock s profesionálnymi z.	0	13	13	89	148	59
Ock s neprofesionálnymi z.	0	0	0	65	81	16
Knižnice spolu	738	1 040	302	4 557	5 749	1 192

V poslednom období prudko stúpa počet MVS. V Prešovskom kraji bolo v roku 2008 zaznamenaných **738** MVS iným knižniciam, čo je viac o + 302 MVS ako v roku 2007. MVS z iných knižníc stúpili z **4 557 na 5 749**. Rozdiel oproti roku 2007 je + 1 192 MVS z iných knižníc. Hlavnou príčinou je implementácia knižnično-informačného systému Virtua v regionálnych knižniciach, vďaka ktorému pribúdajú on-line katalógy a práve táto služba sa na Slovensku skvalitnila.

IV. ĎALŠIE UKAZOVATELE

1. VZDELÁVACIE A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ AKTIVITY.

Kultúrno-vzdelávacie podujatia sú už neodmysliteľnou súčasťou knižničnej práce. Knižnice organizujú tieto aktivity na podporu a propagáciu čítania, literatúry, ale aj spoločenských záujmov používateľov. Okrem tradičných besied a hodín informačnej výchovy sa v knižniciach čoraz viac hovorí o komunitných záujmových aktivitách, smerujúcich k zastrešovaniu záujmových skupín. Ide tu o napríklad o informačné vzdelávanie – kurzy pre seniorov, nezamestnaných, znevýhodnených a klubové stretnutia.

Ďalej knižnice organizujú veľké projekty zamerané na populárno - náučné vzdelávanie a verejné oslovenie verejnosti. Väčšia časť podujatí je zameraná na deti a mládež, kde sa im snažia ponúknuť alternatívu vzdelávania formou netradičných podujatí, ako sú tvorivé dielne, dramatizácie rozprávok a povestí a pod.

V roku 2008 uskutočnili verejné knižnice Prešovského kraja celkom **3 763** čo je síce o 374 podujatí menej ako v roku 2007, ale ide tu o väčšie a náročnejšie, dlhotrvajúce projekty. Najviac podujatí bolo uskutočnených v knižniciach okresov Prešov, Poprad a Bardejov.

Z regionálnych knižníc najvyšší počet vykazuje:

	RK	2006	2007	2008
1.	Poprad	336	595	450
2.	Prešov	525	517	422
3.	Bardejov	387	391	394
4.	Vranov n/Topľou	223	310	272
5.	Humenné	297	304	256
6.	Stará Ľubovňa	224	262	178
7.	Svidník	209	204	156
	SPOLU	2 201	2 583	2 128

Tradične najviac podujatí sa uskutočnilo počas **Týždňa slovenských knižníc** (26.3. 2007 - 30.3.2007) s mottom "Knižnica pre všetkých". Cieľom akcie je prostredníctvom širokej škály podujatí, činností a služieb, zviditeľnenie knižníc ako vzdelávacích a kultúrnych inštitúcií a informovanie verejnosti o ich užitočnosti a jedinečnosti v poskytovaní služieb pre všetkých občanov.

2. BIBLIOGRAFICKO - INFORMAČNÁ ČINNOSŤ

Ťažisko bibliografickej práce spočívalo na regionálnych knižniciach. Knižnice vypracovali spolu **795** rešerší (r. 2007 - 612) a **19** (r. 2007 - 16) bibliografií. Z toho RK vypracovali **745** (r. 2007 - 558) rešerší a všetky uvedené bibliografie.

Spolu bolo poskytnutých **81 991** (r. 2007 - 70 919) *bibliografických a faktografických informácií* z toho RK poskytli 60 787 inf. Záujem o tieto kvalitné bibliograficko – informačné služby sa z roka na rok zvyšuje. Všetky RK spracovávali a excerpovali záznamy z regionálnej tlače v systéme VIRTUA.

Knižnica P.O.Hviezdoslava koordinovala činnosť regionálnej bibliografie v Prešovskom kraji ako súčasť národnej bibliografie. Mgr. Marta Skalková, ako členka sa zúčastňovala zasadnutí koordinačnej rady pre bibliografickú činnosť SR pri Slovenskej národnej knižnici v Martine.

3. METODICKÁ A PORADENSKÁ ČINNOSŤ

V súlade so zriaďovacou listinou plnila Knižnica P.O.Hviezdoslava funkciu koordinačného a metodického centra pre RK Prešovského samosprávneho kraja a zabezpečovala úlohy vyplývajúce z celoslovenských, krajských a regionálnych potrieb. V súvislosti s tým, sa uskutočnili rozbor, porady riaditeľov a odborných pracovníkov a metodické návštevy do regionálnych a ostatných knižníc v kraji.

K základným úlohám metodiky v roku 2008 patrila koordinácia základných činností v systéme Virtua a sledovanie plnenia záverov z porád a Rozborov o činnosti knižníc za rok 2007. S tým účelom boli uskutočňované aj porady, metodické návštevy do knižníc a udržiavaná stála spolupráca s komunikácia s riaditeľmi, metodikmi, bibliografmi, katalogizátormi, ako aj vedúcimi služieb v RK v kraji formou metodických konzultácií osobne, telefonicky a e-mailom.

V rámci koordinácie knižničných činností sme sa sústredili na implementáciu spoločného knižničného systému VIRTUA do všetkých regionálnych knižníc PSK, čo sa aj vďaka osobnej zainteresovanosti riaditeľov knižníc podarilo v Okresnej knižnici Davida Gutgesela v Bardejove a Ľubovnianskej knižnici v Starej Ľubovni. V roku 2008 sa uskutočnili stretnutia neformálnej pracovnej skupiny pre systém Virtua, za účelom usmeňovania a koordinácie štatistických výstupov z Virtui. Zároveň sme sa venovali metodike a implementácii knižničného systému KIS MASK pre malé a stredné knižnice a poradenskej činnosti knižniciam, ktoré pracujú v systéme Libris.

V rámci krajskej metodiky boli zabezpečované úlohy, odporúčania a usmernenia vyplývajúce z celoslovenských potrieb pre MK SR a SNK – Odbor pre knižničný systém pre nadriadeného zriaďovateľa VÚC – Odbor kultúry a úlohy pre odbornú činnosť knižníc.

Z účelom získania nových informácií a skvalitnenia práce boli organizované pracovné porady a školenia, jednak pre riaditeľov za prítomnosti zriaďovateľa – Odboru kultúry PSK, ako aj pre odborných pracovníkov.

3. 1 ŠTATISTICKÁ, ROZBOROVÁ, ANALYTICKÁ A KONCEPČNÁ ČINNOSŤ

Štatistiku za rok 2008 sme spracovávali prostredníctvom online internetového formulára, ktorý bol vystavený na stránkach MK SR, aj klasickým zberom tlačených výkazov MK KULT 01

Knižnica P.O.Hviezdoslava v Prešove spracovala na základe štatistických podkladov *Vyhodnotenie činnosti knižníc Prešovského kraja* za všetky verejné knižnice PSK za rok 2008 pre rozbor o činnosti knižníc, vnútornú potrebu knižníc, SNK a PSK. Na základe požiadaviek PSK a SNK boli spracovávané podklady pre analýzy a správy týkajúce sa činnosti knižníc PSK.

Všetky aktivity metodických oddelení smerovali k upevneniu postavenia a stability knižníc v PSK .

	r. 2004	r. 2005	r. 2006	r. 2007	r. 2008
Metodické návštevy	398	463	437	367	287
Metodické konzultácie	-	-	-	560	973
Porady, semináre, školenia	108	75	127	89	81

Počet klasických metodických návštev zabezpečovaných RK vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov klesá. Knižnice hľadajú nové formy poskytovania tejto služby pre obecné knižnice a to najmä elektronické. V rámci týchto nových postupov v roku 2008 Knižnica P.O.Hviezdoslava v Prešove zorganizovala 1. konferenciu obecných knižníc a zriadila Internetové metodické centrum pre obecné knižnice www.obecnakniznica.sk

3. 2 EDIČNÁ ČINNOSŤ

V roku 2008 bol počet titulov vydaných knižnicami Prešovského kraja **38**, čo je pokles o 9 titulov oproti **47** v roku 2007. Medzi titulmi sa nachádzali najmä bibliografie, ročenky, či odborné zborníky.

Edičná činnosť v RK

	r. 2004	r. 2005	r. 2006	r. 2007	r. 2008
Edičná činnosť	26	19	33	47	35

4. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Aj vo verejných knižniciach PSK pomaly nastáva rozmach informačných technológií. V mnohých malých knižniciach pribudol internet pre verejnosť a vďaka príspevkom z grantového systému MK SR aj nové počítače s knižnično – informačným systémom KIS MaSK.

Počet osobných PC vzrástol oproti minulému roku z 467 na **498** (+ 31 PC) z toho s pripojením na interne prístupných pre verejnosť je **258** (+12 PC oproti roku 2007)

Počet knižníc s internetom pre verejnosť

Okres	Počet knižníc spolu	Počet knižníc s internetom pre verejnosť	v tom - internet pre verejnosť				
			RKK	RK	MK	Prof.	Neprof.
1. Bardejov	78	6	0	1	0	2	3
2. Humenné	54	3	0	1	0	1	1
3. Kežmarok	34	7	0	0	3	2	2
4. Levoča	16	2	0	0	2	0	0
5. Medzilaborce	20	0	0	0	0	0	0
6. Poprad	29	11	0	1	2	3	5
7. Prešov	88	9	1	0	1	5	2
8. Sabinov	41	8	0	0	2	1	5
9. Snina	27	1	0	0	1	0	0
10. Stará Ľubovňa	40	4	0	1	1	0	2
11. Stropkov	28	1	0	0	1	0	0
12. Svidník	47	2	0	1	1	0	0
13. Vranov n/Topľou	51	7	0	1	0	1	5
Spolu - Prešovský kraj	553	61	1	6	14	15	25

Oproti roku 2007 stúpol počet knižníc s internetom pre verejnosť o **11** (z 50 na 61). Aj v budúcnosti očakávame nárast, vzhľadom na rýchlo vyvíjajúcu sa informačnú spoločnosť.

5. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE KNIŽNÍC

5.1 ZAMESTNANCI

Počet zamestnancov knižníc sa v roku 2008 v porovnaní s predchádzajúcim rokom neznižil. V knižniciach Prešovského kraja spolu pracovalo **221,38** zamestnancov (prepočítaný stav).

	2005	2006	2007	2008
RK	149	151	150	149,75
Mestské knižnice	34,39	28,97	28,65	30,15
Profesionálne knižnice	19,94	20,32	19,93	17,57
Neprofesionálne knižnice	29,32	28,90	21,82	23,91
Spolu	231,73	229,19	221,37	221,38

V regionálnych knižniciach pracuje 136 žien. Z celkového počtu zamestnancov je 122 vykonávajúcich odborné knihovnícke činnosti, z toho 15 s VŠ s knihovníckym vzdelaním a 23 s iným VŠ vzdelaním. Vzdelanostná úroveň pracovníkov sa zvyšuje aj vďaka možnosti štúdia na Katedre informačných štúdií Prešovskej univerzity.

5.2 MZDY

Na mzdy pracovníkov bolo vynaložených **38 837 159 Sk** oproti **36 127 976 Sk** v roku 2007. V regionálnych knižniciach to bolo 27 463 Sk oproti 26 514 022 v roku 2007 čo je%

Priemerná mzda v jednotlivých druhoch knižníc

	r. 2005	r. 2006	r. 2007	r. 2008
Regionálne knižnice	13 102	13 890	14 635	15 283
Mestské knižnice	10 027	13 542	14 129	17 736
Profesionálne knižnice	10 381	10 442	13 648	14 312
Neprofesionálne knižnice	23,30/hod	31,20/hod	29,50/hod	38,44/hod

Oproti roku 2007 stúpla priemerná mesačná mzda v RK z **13 890 Sk** na **14 635 Sk**. V mestských knižniciach priemerná mzda oproti minulému roku stúpla z **13 542 Sk** na **14 129 Sk**. Priemerná mzda v MSK je len o **506 Sk** menšia, ako v RK, a to aj napriek tomu, že zamestnanci regionálnych knižníc vykonávajú vysoko odbornú prácu, ako je: *vytváranie bibliografických a regionálnych databáz, metodická koordinácia verejných knižníc, odborná katalogizácia, prísne dodržiavajúca medzinárodné štandardy, príprava odborných seminárov, školení konferencií, odborná edičná činnosť, organizovanie vysoko kvalitných podujatí pre dospelých i deti a pod.*

Priemerná mzda pracovníkov v RK

	RK	2006	2007	2008
1.	Bardejov	14 583	15 573	16 221
2.	Humenné	14 627	15 087	15 182
3.	Poprad	13 629	14 050	14 845
4.	Prešov	13 483	14 434	15 753
5.	Stará Ľubovňa	13 946	14 701	14 155
6.	Svidník	14 292	17 945	16 043
7.	Vranov n/T	13 065	14 171	14 762

Napriek tomu sú mzdy pracovníkov, tak v RK s krajskou pôsobnosťou Knižnici P.O.Hviezdoslava v Prešove, ako aj v ostatných regionálnych knižniciach PSK, najnižšie na celom Slovensku.

6. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE KNIŽNÍC

6.1 PREVÁDZKOVÉ DOTÁCIE

Prevádzkové dotácie a transfery na činnosť knižníc v roku 2008 sa zvýšili o **2 611 568 Sk** a spolu predstavovali sumu **63 487 209 Sk**.

Prevádzkové dotácie

zo štátneho rozpočtu	0 Sk
z rozpočtu VUC	45 669 235 Sk
z rozpočtu obce	17 817 974 Sk
od iných subjektov	0 Sk

Regionálne knižnice dostali na prevádzku **45 347 475 Sk** z rozpočtu VUC a z rozpočtu obce/mesta dostali len RK Poprad – 210 000 Sk a RK Vranov 200 000 Sk a to najmä na nákup KF.

6.2 NÁKUP KNIŽNIČNÉHO FONDU

Na nákup knižného fondu knižnice vyčlenili spolu **6 058 490 SK** menej ako minulého roku, čo je o **340 222 Sk** menej. Príčinou je najmä fakt, že mesta neprispeli na nákup pre regionálne knižnice ktoré zároveň plnia funkcie mestských knižníc, s výnimkou dvoch prípadov: Popradu a Vranova nad Topľou. Z rozpočtu na činnosť knižnice dokážu vyčleniť na nákup fondov len veľmi málo, preto dobrou pomocou je grantový systém MK SR, kde je zriadený podprogram na akvizíciu KF knižníc. Na nákup knižničných dokumentov sa v roku 2008 vynaložilo **6 058 489 Sk**, čo je o **340 223 Sk** menej ako v minulom roku. Knižnice nakúpili **27 184 kn.** j, z čoho vyplýva, že cena jednej knihy je **223 Sk**. Oproti minulému roku to znamená nárast o **8 Sk**.

V prepočtoch na obyvateľa a používateľa objem financií, ktoré knižnice vynaložili na nákup fondov v roku 2008 mierne poklesol - z **8,05 na 7,81** na 1 obyvateľa. Táto suma je pod celoslovenským priemerom. Odporúčania IFLA sú **35 Sk** na obyvateľa. Na jedného používateľa sa v nákupe dosiahlo **64,48 Sk**, čo je o **1,08 Sk** menej ako v roku 2007.

Finančné prostriedky na nákup KF podľa typov knižníc:

V Sk	2005	2006	2007	2008
Regionálne knižnice	2 805 000	4 800 931	2 423 939	2 726 576
Mestské knižnice	1 136 000	1 073 760	1 039 024	1 240 793
Ock s profesionálnymi z.	603 000	601 400	852 084	706 119
Ock s neprofesionálnymi z.	1 485 000	1 355 329	2 075 665	1 385 002
Všetky knižnice	6 030 000	7 831 420	6 398 712	6 058 490

Nákup knižničných dokumentov v Sk podľa typov knižníc v prepočtoch na jedného obyvateľa a používateľa:

	Sk na obyvateľa				Sk na používateľa			
	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
Regionálne knižnice	10,49	17,98	6,74	9,45	51,35	88,47	31,80	53,43
Mestské knižnice	9,08	8,26	8,00	9,58	72,25	66,82	65,10	84,07
Ock s profesionálnymi z.	7,66	7,74	11,48	10,18	87,58	82,15	105,65	103,48
Ock s neprofesionálnymi z.	4,99	5,41	6,40	4,83	67,12	59,13	99,49	64,87

Čo sa týka porovnávania jednotlivých okresov v kraji, najviac Sk na 1 obyvateľa bolo vynaložené v okresoch **Stará Ľubovňa (12,95 Sk)** a **Snina (10,03 Sk)**, najmenej v okresoch **Medzilaborce (2,15 Sk)** a **Svidník (3,61 Sk)**. V rámci celého kraja bolo v roku 2008 vynaložené na nákup kníh v priemere **7,81 Sk** na 1 obyvateľa.

Finančné prostriedky na nákup KF v RK:

	RK	2005	2006	2007	2008
1.	Bardejov	336 000	514 000	225 000	191 000
2.	Humenné	440 000	563 000	327 000	290 664
3.	Poprad	478 000	993 000	396 000	585 657
4.	Prešov	473 000	1 177 470	703 000	681 749
5.	Stará Ľubovňa	247 000	360 000	212 719	317 690
6.	Svidník	260 000	347 463	124 000	147 296
7.	Vranov n/Topľou	571 000	845 998	444 220	512 520
SPOLU		2 805 000	4 800 931	2 431 939	2 726 576

Poradie RK - nákup v Sk na obyvateľa a používateľa:

	RK	Sk na obyvateľa	
		2007	2008
1.	Vranov n/ Topľou	19,27	22,15
2.	Stará Ľubovňa	12,95	19,45
3.	Poprad	7,20	10,68
4.	Humenné	9,36	8,33
5.	Prešov	7,67	7,45
6.	Bardejov	6,74	5,72
7.	Svidník	10,14	4,17

	RK	Sk na používateľa	
		2007	2008
1.	Vranov n/ Topľou	82,94	94,70
2.	Stará Ľubovňa	58,31	82,09
3.	Prešov	45,38	59,05
4.	Poprad	39,59	47,66
5.	Humenné	44,15	44,53
6.	Svidník	33,24	34,18
7.	Bardejov	31,80	26,99

Najviac finančných prostriedkov na nákup kníh pre svojich používateľov vyčlenili *Hornozemplínska knižnica Vranov nad Topľou* a *Ľubovnianska knižnica Stará Ľubovňa*.

V RK v porovnaní s rokom 2007 finančné prostriedky na nákup KF opäť narástli práve vďaka grantovému systému MK SR, kde sa podporili RK. Na jedného obyvateľa vynaložili knižnice v PSK **7,81 Sk** oproti **8,05 Sk** v roku 2007 a na 1 používateľa v priemere **64,48 Sk** oproti **65,56 Sk** v roku 2007. V RK je celkový nárast financií na nákup v priemere z **9,12 Sk** na **9,42 Sk** na 1 obyvateľa a z **46,13 Sk** na **53,43 Sk** na 1 používateľa.

Najviac Sk na jedného obyvateľa vynaložila Hornozemplínska knižnica Vranov nad Topľou (**22,15 Sk**) a Ľubovnianska knižnica Stará Ľubovňa (**19,45 Sk**), najmenej Podduklianska knižnica Svidník (**4,17 Sk**).

V nákupe na používateľa najviac Sk vynaložila taktiež RK Vranov nad Topľou (**94,70 Sk**) a RK Stará Ľubovňa (**82,09 Sk**) a najmenej, tak ako aj v minulom roku, Okresná knižnica D. Gutgesela v Bardejove. (26,99 Sk na používateľa).

6.3 KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Kapitálové výdavky pre knižnice v PSK boli od zriaďovateľov pridelené v sume **17 784 398 Sk**, čo je oproti **1 859 772 Sk** v roku 2007, výnimočný nárast. Z toho najviac bolo pridelených na výstavbu a rekonštrukciu - až **16 612 375 Sk**, na automatizáciu - **948 600 Sk** a ostatné kapitály predstavovali **223 423 Sk**.

Kapitálové výdavky v RK:

	RK	2005	2006	2007	2008
1.	Bardejov	0	400 000	0	350 000
2.	Humenné	0	0	0	14 828 000
3.	Poprad	935 000	1 588 000	377 000	1 551 864
4.	Prešov	1 538 000	34 887	151 000	0
5.	Stará Ľubovňa	0	0	44 480	0
6.	Svidník	529 000	1 396 000	0	164 000
7.	Vranov n/Topľou	0	0	237 000	170 000
SPOLU		3 053 000	3 418 887	809 480	17 063 864

Z toho:

- na výstavbu a rekonštrukciu: **16 554 864 Sk** – (RK Bardejov - 306 000 Sk, RK Humenné - 14 828 000 Sk, a RK Poprad - 1 411 864 Sk)
- na automatizáciu: **378 000 Sk** (RK Bardejov - 44 000 Sk, RK Svidník 164 000 Sk a RK Vranov - 170 000 Sk)
- ostatné kapitály - **140 000 Sk** (RK Poprad)

6.4 VÝNOSY Z HLAVNEJ ČINNOSTI

Výnosy z hlavnej činnosti – príjmy spolu vo verejných knižniciach Prešovského kraja v roku 2008 stúpili z **73 484 811 Sk** na **75 931 339 SK**

Z toho:

- tržby klesli z **8 403 258 Sk** na **8 117 425 Sk**
 - z nich poplatky za knižničné činnosti klesli z **5 328 105 Sk** na **4 624 069 Sk**, čo je o **704 030 Sk** menej ako v roku 2007
 - z iných zdrojov, darov a grantov získali knižnice PSK viac - **4 326 705 Sk** oproti minulému roku (**1 762 552 Sk**) je to viac o **2 564 153 Sk**
 - z toho zo štátneho rozpočtu **2 526 468 Sk**, čo je o **188 532 Sk** menej oproti roku 2007
- Najviac financií zo štátneho rozpočtu získali v roku 2008 regionálne knižnice (**1 720 000 Sk**), ktoré boli podporené vďaka grantovému systému MK SR, keďže prioritou v grantovom kole v roku 2008 boli najmä regionálne knižnice.

V regionálnych knižniciach výnosy z hlavnej činnosti taktiež narástli z **53 315 975 Sk**, na **56 219 475 Sk** čo je o **2 903 500 Sk** viac, ako v roku 2007.

Z toho:

- tržby predstavovali **7 128 799 Sk** (oproti roku 2007 je to menej o **407 624 Sk**)
- z toho poplatky za knižničné činnosti **3 680 966 Sk** (menej o **811 905 Sk**)
- z grantov, darov a sponzorsky RK knižnice získali **3 333 201 Sk** (+1 570 649 Sk)
 - z toho zo štátneho rozpočtu **1 720 033 Sk** (+1 160 033 Sk)

V. ZÁVER

V roku 2008 sa zavŕšil proces implementácie knižničného systému Virtua do všetkých regionálnych knižníc v PSK. Z komplexného štatistického rozboru za rok 2008 kladne vnímame nárast knižničných fondov a zvlášť prírastkov v obecných knižniciach, vďaka grantovému systému MK SR, kde boli v tomto roku prioritou regionálne knižnice. Taktiež sme zaznamenali obnovu činnosti obecných knižníc, zvyšovanie úrovne, automatizácie služieb a estetického spríjemňovanie priestorov knižníc.

Hoci naďalej zaznamenávame pokles používateľov, návštevnosti aj výpožičiek, záujem o knižničné služby vzrastá. Skvalitňuje sa a mení sa spôsob poskytovania služieb, nosiče informácií a typy dokumentov, čo je nutné štatisticky podchytiť a precíznejšie evidovať. Nastupuje trend záujmu o výpožičky špeciálnych dokumentov, periodík a poskytovanie rýchlych, ale verifikovaných informácií, kde knižnice majú nezastupiteľnú úlohu. Používatelia majú čoraz väčší záujem o online služby knižnice, digitálne a digitalizované dokumenty.

Vo viacerých malých a stredných knižniciach bol aplikovaný knižnično–informačný systém pre malé a stredné knižnice, KIS MASK.

Knižnice zorganizovali množstvo hodnotných kultúrno–výchovných a vzdelávacích podujatí dokázali spropagovať svoju činnosť prostredníctvom médií, so snahou prilákať ľudí do knižníc a vzbudiť záujem o knihy, čítanie a vzdelávanie. PR a marketing knižníc sa pomaly stáva nutnou súčasťou knižničných činností.